

Uvodnik

Pred vami je tretja številka Revije za kriminalistiko in kriminologijo v letu 2014, v kateri so objavljeni štirje izvorni znanstveni članki o kriminaliteti v Sloveniji v letu 2013, nevarnosti sistemske korupcije v Sloveniji, samozaznavi legitimnosti slovenskih policistov in pravosodnih policistov ter psihopatiji in prištevnosti v kazenskem pravu. Prvi trije članki analitično predstavljajo kriminaliteto, sistemsko korupcijo in pojmovanje svoje pravičnosti in poštenosti družbenih nadzorovalcev v Sloveniji. V prvem članku Tadeja Kolenc, Jurij Kebe in Anton Bukovnik predstavljajo policijsko statistiko o kriminaliteti v letu 2013, ki kaže, da je slovenska policija v tem letu obravnavala največ kaznivih dejanj, odkar se statistično beleži kriminaliteto v Sloveniji. Po mnenju avtorjev je to predvsem zaradi naraščanja premoženjske kriminalitete in intenzivnih aktivnosti policije na področju gospodarske kriminalitete. Povečalo se je tudi število finančnih preiskav in preiskovanje računalniške kriminalitete. Avtorji ugotavljajo, da na povečanje premoženjskih kaznivih dejanj vpliva predvsem prisotna socialna kriza, kakor tudi dogajanje v širši regiji in migracije kriminalnih združb iz jugovzhodnega Balkana. Kljub povečanju števila obravnavanih kaznivih dejanj je število preiskanih kaznivih dejanj ostalo približno enako oziroma se je povečalo za skoraj pol odstotka.

Članek Alenke Krašovec, Larsa Johannsena, Karin Hilmer Pedersen in Tomaža Deželana osvetljuje sistemsko korupcijo z uporabo večmetodnega pristopa, ki je potrdil obstoj sistemske korupcije v slovenskem družbenem okolju. Glavni dejavniki sistemske korupcije v Sloveniji so po mnenju avtorjev naslednji: uveljavljeni sistem pokroviteljstva (angl. *spoils system*) v javni upravi skupaj z uveljavljenimi (neo)korporativnimi vzorci omrežij med (vladajočo) politiko in (državnim) gospodarstvom. Avtorji predstavljajo tudi preventivne dejavnike, ki v manjši meri vplivajo na zmanjšanje sistemske korupcije, ti pa se nanašajo na ukrepe mednarodnega okolja.

Gorazd Meško, Justice Tankebe, Barbara Čuvan in Jerneja Šifrer predstavljajo ugotovitve empirične študije v slovenski policiji in zavodih za prestajanje kazni zapora, v kateri so preučevali samozaznano legitimnost slovenskih policistov in pravosodnih policistov ter dejavnike, ki vplivajo na njihovo pojmovanje pravičnosti in poštenosti pri opravljanju svojega poklica. V prispevku analizirajo vpliv številnih dejavnikov na samozaznano legitimnost, pri čemer se je pokazalo, da so za prepričanje o samozaznani legitimnosti pomembni odnosi s sodelavci, odnos predstojnikov do njih in odnos javnosti do njihovega dela. Poleg tega so avtorji preučevali tudi vpliv

dejavnikov na proorganizacijsko vedenje obeh preučevanih skupin, pri čemer se je pokazalo, da je pri policistih najpomembnejši odnos nadrejenih do podrejenih in zgled nadrejenih, pri pravosodnih policistih pa so najpomembnejši odnosi med pravosodnimi policisti in obsojenci na prestajanju kazni zapora. Prispevek predstavlja dobro izhodišče za razpravo o usposabljanju vodij v družbenonadzorstvenih institucijah.

Četrty, zadnji prispevek, ki so ga napisali Dragiša Drakić, Emir Čorović in Sabina Zgaga, predstavlja problematiko psihopatije in prištevnosti, predvsem v perspektivi hujših kaznivih dejanj. Avtorji upoštevajo dejstvo, da so razprave o psihopatiji sporne in da se v kazenskem pravu zastavlja v tem razmerju vprašanje o prištevnosti storilcev kaznivih dejanj. Zato se osredotočajo na problem opredelitve psihopatije, vključno z etiologijo in značilnostmi, ter na zakonsko ureditev koncepta neprištevnosti in bistveno zmanjšane prištevnosti.

Poleg znanstvenih člankov sta objavljena tudi dva prispevka, ki posegata na območje severovzhodne in vzhodne Evrope. Gorazd Meško predstavlja prikaz ruske knjige o primerjalni kriminologiji, ki jo je napisal Ivan M. Klejmenov (2012), Katja Eman pa bralstvu predstavlja poročilo s 27. baltske kriminološke konference, kjer so v Vilni junija 2014 razpravljali o kriminologiji kot poklicu in profesiji.

Praksa uredništva revije za kriminalistiko in kriminologijo je, da eno številko letno objavimo tudi v angleškem jeziku, zato bomo v naslednji številki (2014/4) objavili članke s področja kriminalistike in kriminologije, ki odražajo razvoj znanosti na teh področjih v mednarodnem okolju s poudarkom na Srednji in Vzhodni Evropi. Naj omeniva tudi, da se rang revije med revijami na področju kriminologije/penologije dviga, saj smo s kakovostnimi prispevki in uvajanjem angleških števil revije dvignili faktor vpliva revije z 0,32 v letu 2012 na 0,69 v letu 2013. To Revijo za kriminalistiko in kriminologijo uvršča na vse višje mesto med kriminološkimi revijami, ki so indeksirane v Social Science Citation Index.

Želiva vam prijetno branje.

Marjan Fank
Glavni urednik

Gorazd Meško
Odgovorni urednik

